

26. Jan. 1845

FAKTA

Dato:
26. Jan. 1845

Sidetal:
Dagbog D, side 6-7

Dagbogens placering:
Den Hirschsprungeske Samling

Trykt udgave:
Jesper Svenningsen (red.): Seks år af
et liv. Johan Thomas Lundbye –
Dagbøger om tro, skæbne, kunst og
kærlighed, København 2018, s. 248-
249

TRANSSKRIFTION

26 Jan 1845

Ingenting.

Ingen Forandring i mit Liv. Mit Arbeide interesserer mig, men Veiret er stedse ugunstigt; jeg savner klare Dage, for at kunde fuldende de to af mine Billeder.¹ Alt imellem overvældes jeg af Modløshed og synker sammen, som om aldrig Liv og Glæde mere skulde vende tilbage; men det er kun forbigaaende; en Samtale, en god Bog, et godt Kunstværk kan atter kalde mig tilbage til det Liv, hvor jeg strax føler mig ene og uforstaaet. Uforstaaet er ikke det rette Ord, thi hvem er lettere at forstaae end jeg? Jeg bad og blev stødt tilbage! Mange sære Tanker er siden gaaede igjennem min Hjerne, mange bittere Øieblikke har jeg siden havt; jeg har [overstreget: ønsket at] hengivet mig til min Sorg, jeg har anstrengt mig for at bekæmpe den, med lige daarligt Held, men det Haab lever i mig: engang skal jeg finde den, der forstaaer min Længsel og vil kalde det Lykke at dele Skjæbne med mig, det er underligt! og skeer det, da vil jeg finde, [overstreget: Lindring] at jeg forsyndede mig haardt, naar jeg tvivlede om, at Livet var en Lykke, og gammel, som jeg er, vil dog Taarer komme i mine Øine. Hvor jeg kan længes efter at græde, men det er jeg voxet fra, og jeg kjender kun de Taarer som enkeltviis rulle ned over Kinden, naar jeg en kold Dag gaaer ud paa Gaden; jeg tørrer dem aldrig bort. Jeg søgte i Bøger, i Studier Erstatning og Adspredelse, og der er meget, men Liv er der ikke. – Dog, hvad nytter det: her stedse at gjentage sig selv?

– – – Senere. Jeg har begyndt at lære islandsk, hvorved jeg dog kun gaaer udpaa, ligesom i engelsk, at kunne forstaae en Bog; det er de mageløse Sagaer, som lokke mig, thi ingen Oversættelse er dog istand til at gjengive det deilige, simple Sprog. Lorenz² og jeg læse sammen med Svern Grundtvig; men det er sørgelig Erfaring, jeg ogsaa her maa gjøre, at Nemmet er ikke mere saa let som for flere Aar tilbage, og min glimrende Hukommelse, hvor er den bleven af? 26 Aar! den første Ungdom er alt borte uden at have bragt mig nogen Nydelse, der er værdt at nævne, og bringer Livet mig nogensinde nogen, da kommer den til en halvgammel, allerede stivnet Kaveleer. Det gjælder rigtignok at lære at finde og skatte de Nydelser, Livet dagligt bringer, men jeg venter altid paa større Hændelser, og føler Livets daglige Sysler som en Byrde, og da nu mange Aar ikke bragte mig nogen Søndagsnydelse, saa [overstreget: staaer] ligger hele Livet som en Byrde paa mig. Jeg seer det Syge i denne Betragtning, men har længe ikke mægtet •7• at see det anderledes. Nu, som jeg denne Søndageftermiddag har glædet mig ved Bulwers Godolphin³ og min Lampe og min Pibe, saaledes vil jeg imorgen glæde mig ved min Pensel og ved Njals Saga, og hver Dag skal herefter bringe mig Glæder. Maaskee jeg da skal føle Livet som en Velsignelse, som i gamle Dage hos mine Forældre paa Frederiksværk, og reent glemme at

vente paa Begivenheder, hvis Skaber jeg maaskee netop selv skal være. Eller, drømmer jeg nu atter? og skuffer mig selv, hvad tør jeg da haabe, hvad tør jeg tro paa? Nei! bort med disse Tvivl! den Tanke er sund: i sit Arbeid at søge sin Lykke og Glæde – den kan ikke bedrage. – – Idag begyndte Høyen⁴ sine private Forelæsninger med et glimrende Foredrag, hvori han udviklede Forskjællen mellem gothisk og græsk Architectur med megen Klarhed og Skarpsindighed. Saadanne har jeg dog nogle gode Indtryk af denne Dag, den var ikke spildt, og jeg vil nu lægge mig til Ro med den Tanke: at jeg er fornøiet og prøve, om jeg kan gjøre ligedan imorgen.

---

¹ Antagelig To køer på åben mark, Statens Museum for Kunst, KMS8567 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 185) og Blegepladsen ved herregården Vognserup, privateje (Madsen 1949, nr. 186).

² Malerkammeraten Lorenz Frølich (1820-1908).

³ Edward Bulwer Lyttons Godolphin fra 1833 udkom på dansk i 1841.

⁴ Kunsthistoriker N.L. Høyen (1798-1870).

6. Jægtning. 26. Jan 1845

Deres Forsending i mit Liv. Mit Behæd interesse mig, men det er
stede ugunstigt; j. saener flere Dage, for at kunde fuldende de to af mine
Billeder. All mellem saenerledes j. af Madelighed og signer sammen, som
om aldrig Læse og Glæde mere skulde sende tilbage; men det er kun fort
gaende; en Samtale, en god Bog, et godt Kunstværk kan altid kalle mig
tilbage til det Liv, hvor j. strax falder mig ene og uforstaaet. Uforstaaet
er ikke det rette Ord, thi hvem er lettere at forstaa end j. J. J. ved og kender
tilbage! Mange søde Tanker er i den gamle og gamle min Nærvær, mange
søde Ordskæde har j. siden hørt; j. har indtænkt det hengivet mig til min
j. har anstaaet mig for at betænke dem, med lige saerligt held; men
det skal leve i mig: engang skal j. finde dem, der forstaaes min Læse
og vil kalle det lykkelige at se dem med mig, det er indendragt og
skær det, der vil j. finde, ~~at j. forstaaes mig~~ at j. forstaaes mig hørdt, men j.
trivsel om, at Læse var en Bøge, og gammel som j. er, vil det Tænde
komme i mine Øjne. Alvor j. kan længe efter at græde, men det er j.
meget fra, og j. finder kun de Tænde som en helhelvils vilde ned over
Kjender, men j. i den Dag gaaer ind paa Jæde; j. tørre dem aldrig
fort. J. søge i Bogen, i Nærvær Eustatning og Adspredelse, og det er meget
men det er det ikke. — J. kan næppe det: det er stede at gjætte sig selv
sæne. — J. kan begynde at lære indendragt, hvorved j. dog kan gaa
ind paa, ligesom i englede, at kunne forstaa en Bog; det er de magtens
Læse, som lækker mig, thi ingen Anvendelse er det intend til at opgive
det særlige, simple Sprag. Læse og j. læse sammen med dem Jægtning;
men det er en sørgelig Erfaring, j. ogsaa her maas give, at Nærvær er ikke
men saa let som for flere Aar tilbage, og min glædsrend. Klækkemule,
hvor er det blev en af? 26 Aar! den første Klækkemule er alt hørt, inden at have bragt
mig nogen Nylde, der er værdt at sæne, og bringer Læse mig ugunstigt
og her, de kommer den til en halogammel, allerede stieret Kavalæ. Det
gjælder mig at lære at finde og skatte de Nylde, Læse dagligt bringe
gaa, men j. sætter altid fra store Klækkemule, og falder Læse dagligt
Læse som en Bøge, og det er mange Aar ikke bragt mig nogen
Søndags Nylde, som staaer Læse hele Læse som en Bøge paa mig.
J. er det Læse i den Bøge bringer mig, men her længe ikke meget

at see det andetledes. Nu, som jeg denne Søndag eftermiddag har glædet
mig ved Bøllers Gæstgæst og min Lampe og min Pibe, særlig
at jeg imorgen glæder mig ved min Pensel og ved Nials Sags, og hver
dag skal herefter bringe mig Glæde. Maaske jeg da skal føle mest som
en Voltiguels, som i gamle Dage hos mine Forældre var Fædterdatter,
og snart glæmme at være fra Begjæret, hvis Skæde jeg maatte
netop selv skal være. Eller, drømmer jeg mig eller? og skaffer mig selv,
hvad tror jeg da her, hvad tror jeg tro præ? Nu! bort med din Torsel!
Der Tante er sind: i sit Brev at seje sin Lykke og Glæde - Der kan
ikke betragte. — — — Jeg begjæret Klagen sine private Fædter sin-
ger med et glimrende Forslag, hvor kan det være. Forskjællene
mellem gæstgæst og gæst Architectur med megen Klarhed og Klæp-
sindighed. Sædvanne har jeg dog nogle gode Indtryk af denne Dag,
per saw ikke spillet, og jeg vil mig lægge mig til Ro med den Tante:
at jeg er forvildet og prøver, om jeg kan gøre ligedan imorgen.

Fædterens Mandag 3 Febr. 1815.

Højt
Jeg kan endnu ikke afgjøre Målet som en Reiso, jeg har endog skrevet
en Klade til Ansigning om Stipendium. Jeg vil tænke sig indtænke
Reiso, end der vilde for Alt, hvad her findes mig, dog det kan jeg, om
den menes, og jeg i Kampen med pinlige Fædter maatte se mit
rette Liv, realtunge som jeg betragter det som overgaaende i det
Omstændigheder, ville de da ikke forlænges i det mindste? Selve man
man gøre en Ende præ sigt, og indmindste i Læse en over dem
haves en sand og stor Glæde. — — — Jeg hørte ogsaa en liden Tale
af Grundtvig over det helige Evangelium. Kvintus Dæd. Deraf tog
han Anledning til Bemærkningerne over Læsen i Almindelighed,
hvad det glædede mig, da denne er af de Ting i Kristen dommen,
jeg altid har haft vanskeligt ved at fatte Betydningen af, og som
jeg hørende Theologer tillægger en megen Betydning. Det vil jeg gjerne
og tænke, naar man indtrækker det til Fædterens over dem som ikke
se dætte, da prøves Højt i mig og fortjener mig at følge med,
hvad der gøres over min Forstand kan jeg ofte og ofte, men hvad
per gøres lige imod dem, maad jeg bestemt forklætte. — — — Man sagde: